

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союзу“.

Рік XIV. Нью-Йорк. Четвер, 20-го Грудня, 1906. Число 49.

Vol. XIV. New York, N. Y. Thursday, December 20, 1906. No. 49.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет за місяць Новембер 1906.

За померших членів, їх жінок і за случай каліцтва:	
Відд. 126. Михайл Градом, умер 19-го Октября, 1906 року	1000 дол.
Відд. 48. Алексей Возняк, умер 16-го Новембра, 1906	1000
Відд. 6. Михайл Маркус, умер 6-го Новембра 1906	1000
Відд. 130. Юлія, жена Михайла Терлецкого, умерла 5-го Октября, 1906	400
Відд. 58. Фенна, жена Івана Гудзан, умерла 8-го Октября, 1906	400
Відд. 104. Мария, жена Михайла Білецкого, умерла 15-го Новембра, 1906...	400
Відд. 46. Вероніка, жена Івата Чабали, умерла 1906	400
Відд. 31. Андрей Ковач, за трату зору ока	200

Разом

4800.00

Платня головних урядників за Окт.

155.00

Адміністрація „Союзу“ за Октобер

125.13

Весь розхід вносить

5080.13

Розмет платить 6.259 членів записаних на ціле посмертне і 542 членів записаних на пів посмертного.

Крім того кождий член платить за орган „Союзу“ по 10 центів, на Фонд Резервовий по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Фонд Відних по 1 цент.

Разом платить: член на ціле посмертне 92 цент, а на половину посмертного 53 цент.

К. Курчів, преідаватель.

С. Ядловский, секретар.

А. Шаронь, касіер.

В місяцю Новембрі при
ступили до Р. Н. Союзу
401 членів. Слава!

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР.

Грудень.	
21 Ч. Амвросія ед.	
22 П. Патапія, Пр. 3.	
22 С. Нев. 3. Пр. В.	
23 Н. 29. Міня Ерм.	
24 П. Давидла стоп.	
25 В. Спіридіона ед.	
26 С. Евелія, Ореста	

О. Ст. Макар з Микіс-порт, Па., обняв парохію в Авсонії, Конн. Его теперішня адреса: 11 May Str. Ansonia, Conn.

Дві зворотні підмоги з фонду о. А. Бончевско-го (що помер в Авсонії) кожду по 220.26 кор. надав Виділ Наук. Товариств ім. Шевченка у Львові і Миколи Бажадукови студенту ніверситету у Львові і п. Ярославови Федюкович, студ. університету у Відні.

Президент Рузвелт одержав в сьм році нагороду Нобля в сумі 40.000 дол. Нобель се норвежський мільонер, який цілий свій маєток записав на вселюдські цілі. І от тепер світкала ся почесь і президента амер. республіки за приєднання мира між Росією а Японією. Нагороду свою жертвував президент на утворення такої інституції, якаб посередничала в залагоджуванню і нормуванню відносин праці до капіталу.

Майже у всіх стейтах обов'язує закон осьмогодиного дня праці при державних роботах. Судя досить остро наглядають над приміненем сего закону в практиці. Прокуратура в Портленді оскаржила компанію Кастерн Дреджінг, який поручено рядові роботи, о переступ зачина. Другий случай трапив ся в Сінсінаті. Судія Томпсон засудив компанію Шерідан-Кірк за подібну провину на 500 дол. кари. В обох випадках оскаржені зголосям рекурсе.

Із всіх усядів Америки доходить слухи про старання заряджена епідемії личчована. Епідемія ся по раз то більше зростає і має свої жертви так у білих як і чорних горожан Америки. Після погляду през. Рузвелта такі випадки належить уважати за звичайний морд і яко такий карати. Справедливість вимагає, щоб карано всякий злочин, але в формі правній, а не дикою і непогамованою неважестію товпи.

Після річного звіту генерального референта Г. Т. Гаріса, виносили кошта удержання военних кораблів змер. республіки за послідний рік 19,604,749. Будова нових кораблів коштувала 31,764,556 а кошта направи 5,550,309. На удержанні мільції морської видали 262,034. Матрози зложили ощадно-

стий на 636.980, а виплачено їм 734.067.

З щойно опублікованого звіту палати гандлювої довідуємось про справу виплати сум, на які були обезпечені реальності, знищені пожежою і трясенем землі в Сан Франціско. Простір захоплений пожежою виносить 3000 акрів або 4.7 квадратних миль, на ньому було 25.000 будинків на 520 блоках. Сума асекураційна виносить 235 мільонів, сама шкода оціне на на 350 мільонів, отже 70 процент шкоди покрити асекурації, які вже виплатили більшу частину. Німці асекуровались в своїх товариствах в Гамбургу. Одначе товариства асек. зволікають з виплатою асерованих сум, тому інтересовані вислали своїх делегатів до Гамбурга, щоби справу остаточно якось поладити.

Остров, на якому живуть Яванці, стає чим раз тісніший для сильної і скоро розвиваючої ся нації і проворні „сини сонця“ розлазять ся, чи там емігрують в чужу стороньку а головно в Америку. Передує заробіток від них провінції західні, бож дорога їх з заходу через океан спокійний концентрується в Сан Франціско, столиці Каліфорнії. Тут їх найбільше, а їх конкуренція яко дешевих робітників дала почин до непорозуміння японсько американського.

Розпочалося сим, що власти каліфорнійського стейту заборонили японським дітям ходити до амер. школи. Факт сей заврушив японських дипломатів і ходила вже версія американсько-японської війни. Справа була дійсно поважна, і хто зна якби була закінчалась, би президент Рузвелт не змішав ся був в справу і не вигнав мари сей „за десяті гори, за десаті ріки“.

Місто Кліфтон в Арізоні впало жертвою повені. Серед півночі вода перервала греблю і з великою силою і скорістю заліяла місто. По дорозі струя знищала кільканайцять будинків і лірець, а з людей утонуло чотирнайцять осіб, з яких віднайдено доси два трупи. Сотки людей остались без даху та ледви втікли з житем в поблизькі гори. На щасте уратовано тільки середств до життя, що вистарчить уратованим пока не поправлять залізничного тору, і не ввійдуть сим способом

в стичність з прочим світом.

Четверо дітей двох вдів-зарібкаць в Вестфілд згинуло в огни, коли тим часом мами їх працювали на хліб насущний недалеко від своєї домівки. Обидві втратили своїх мужів минувшого року і після першого нещастя жили разом, щоб зідтак пережити в купі еще більшу трагедію. Відні вдови задля кущника хліба не могли доглядати своїх дітей, а спромоглись на няньку можуть хіба заможніші. І хто цьому винен?

Робітник Говард, який в послідних десять роках випивав денно дві кварта горівки, заложив ся з своїм кумпаном, що випе 15 шклянок горівки одним духом. Говард додержав закладу, одначе на другу днину знайдено його неживого.

Маленька дівчинка Рурке увільнила свого батька, який був сказаний на вісім літ тяжкої в'язниці, від кари в сей спосіб, що з жалю за батьком дівча написало розпучливий лист до губернатора, під впливом котрого губернатор дарував кару батькови бідній дівчинці. Се діялось недалеко Нью Йорку.

В Бориславі, в Галичині вибухнули гази під помешканем директора копалень нафтових, а жертвою упав будинок wraz з родиною директора.

В Кракові арештовано урядника поштового Гостковського за крадіж ріжних річий і готових грошей присланих головно в Америку. З віднайдених у нього листів виявляло ся, що багато людей посилає долари в листах, які відтак пропадають завдяки „солідности“ галицьких урядів поштових.

Зараз таки першого тижня, як лише наркували рекрути, знайшла в Перемислі в Галичині два випадки самовбийства. І так один рекрут, якого призначили до артилерії, кинув ся під колеса поїзду, другий від провантових магазинів повісив ся. Так вже в першам тижні дала ся їм в знаки військова служба, що воліли жити собі віддати, ніж дальше її терпіти.

Професор рільничої школи в Норвегії др. Ганштер винайшов нову, здорову і дешеву поживу для людей. Се звичайний лісний мох. Убиравий мох

належить висушити а відтак можна его мілко змолоти і змішати зі звичайною мукою. Хліб упечений в такої мішанини е не лиш смачний але що найголовніше дуже поживний. Та ба! Ліси в Галичині в панських руках, пань самі моху не потребують, але мужикови зась до паньского моху.

З Берліна наспіла вістка, що розв'язано парламент німецький з причини опозиції більшости палати проти колоніальної політики правительства. Значить ся, воля народу німецького есть маловажною супроти забаганок одної особи. Надія, що і в австрійським парламенті вибранім на основі нового права виборчого змінить ся політика на користь загалу населення.

В Прусах страшно гнете пруський уряд польський нарід, оттак як польськи пани та їх уряд гнетуть руський нарід в Галичині. Польський нарід сміло боронить ся і не уступає. Як гідна подливу тота війна ось найкрасший примір. Майже від місяця страйкує 80 тисяч польських дітей в школах за те, що уряд пруський не дозволяє їм вчитись релігії на рідній мові а тільки на німецькій. Такого страйку ще не затиляли люди. Примір сей гідний до наслідования нашим руським дітям в Галичині.

В Віттен (Німеччина) настала страшна екскальозія матерії вибухової (робориту) в одній фабриці і знищила ціле містечко. Понад тисяч трупів і тяжко ранених.

В Римі незвісна рука підложила бомбу під оден престол в церкві св. Петра, та крім сего престолу ніяких більших знищень.

Corriere della Sera доносить, що на одній з італіанських залізниць пропало сімдесят вагонів. Ніхто не знає, де вони поділи ся. Власти розіслали стежні листи за утіжними вагонами, обіцяючи по 20 франків знахідного за кождий вкрадений вагон. Зовсім як з російськими торгівцями або славним кораблем „Матильда“, що по російсько-японській війні пропав з Владивостока без сліду.

Зухвалим розбоям в Росії нема кінця а до найсензаційніших по обрабованню свого часу банку в Москві належить безперечно обрабоване корабля „Царевич“ на Чорнім морі.

Про сию подію доносять з Поті, російської кріпости над Чорним морем: В ночи дня 2-го с. м. на пароході „Царевич“, котрий плив із Сухум до Очамчірі, 25 узброєних людей, котрі всіли по дорозі в ріжних місцях, допустило ся рабунку. Они загнали подорожних і залого до третьої класи, обсадили всі виходи і зрабували 12.000 рублів. Подорожні першої класи хотіли ставити омір і почали стріляти, але розбішак завізвали капітана, щоби тим подорожним заказав стріляти, бо в противнім случаю будуть змушені розстріляти зловлених закладників: двох помічників капітана і чотирох моряків. Відтак зажадали шалюпи, котрою мали їх відвезти на беріг закладники. Розбішак дали тим морякам, коли їх відвезли на беріг, по 10 рублів.

На приказ чернігівського губернатора ніженевська земська управа усунула з посади бувшого посла Я. Гужовського, що був доси земським асекураційним агентом. Особливо напосіло ся правительство на бувших послів з Курщини, деох з них (Меркулов і Шапошников сидять в тюрмі, двох деох ховаєть ся, бо їм грозить арештоване (Соломко і Ширков); двох, що були учителями в земських школах, власти скинули з посади, і вони тепер бідують. Інші бувші послы також живуть в непевности, бо поліція слідить за ними і що хвилини вони сподівають ся арештованя. Населене тим страшно обурене. Полтавський губернатор приказав губернській земській управі виключити із спису земських гласних б. послів А. Я. Соломольского та П. Чужовського, бо прокуратура віддає їх до суду за те, що підписали ся на виборській відозві.

Величезні мальверзації викрото в державних лісах в Зеленій, надвір'яньского повіта. Винувниками є Жиди, підариємці вирубу деревостану. Комісія, виділена дирекцією домен і лісів, викрила величезні надужага і мальверзації. Як великі мусять бути надужага свідчить факт, що оден з винувників хотів зложити 80.000 к. кавців, щоби тільки не замкнули его до слідчого арешту. Арештовано доси кількох Жидів. В справу є вмішані також лісничих.

Справозданє касове

„Рус. Нар. Союзу“ за місяць Октобер 1906 р.

Число Відділу	Назва Братства	Розмет	За діти	Вступне, грам. і п.
1	Shamokin, Pa., Бр. сьв. Андрея	225 73		1 70
2	Mt. Carmel, Pa., Бр. сьв. Дим.	34 03		
3	Olyphant, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.	160 72	8 00	33 55
4	Jersey City, N. J., М. Р. Н. С.	75 20	6 50	
5	Mt. Carmel, Pa., Бр. сьв. П. і П.	51 46	30	
6	Brownsville, Pa., Бр. сьв. П. і П.	94 78		14 40
7	McAdoo, Pa., Бр. Пр. Богород	104 73	4 05	1 00
8	Elmira, N. Y., Бр. сьв. Михайла	29 01	6 42	
9	St. Clair, Pa., Бр. Пр. Богород	29 24	4 00	94
10	Ansonia, Conn., Бр. П. і П.	62 21	4 28	85
11	Waterbury, Conn., М. Р. Н. С.	17 09	50	
12	Yonkers, N. Y., М. Р. Н. С.	46 10	2 50	
13	Troy, N. Y., Бр. сьв. О. Ник.	33 35	1 17	
14	St. Louis, Mo., Бр. сьв. Мих.	53 49	3 60	2 81
15	Buffalo, N. Y., Бр. сьв. Ів. Хр.			
16	Lansford, Pa., Бр. Пр. Богород	155 85	5 25	12 03
17	West Pawlet, Vt., Бр. Пр. Бог.	9 84		
18	Seymour, Conn., Бр. сьв. Ів. Хр.	18 07	2 25	75
19	Priceburg, Pa., Бр. сьв. Василія	47 42	10 70	2 43
20	Jessup, Pa., Бр. сьв. П. і П.	51 08	2 50	22
21	Mayfield, Pa., Бр. сьв. Кир. і М.	16 26	58	
22	Manown, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	14 94		
23	Homestead, Pa., Бр. сьв. Мих.	49 70		4 25
24	Shamokin, Pa., Бр. сьв. Йосифа	19 58	1 00	
25	Trauger, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.	49 38		
26	Belle Vernon, Pa., Бр. Пр. Бог.	31 54	50	
27	Glen Lyon, Pa., Бр. сьв. П. і П.	34 48	2 85	
28	Mahanoy Plane, Pa., Бр. сьв. Ілії	66 39	50	4 00
29	Rhone, Pa., Бр. сьв. Спаса	14 94	3 50	
30	Breslau, Pa., Бр. сьв. Андрея	46 48	4 75	2 39
31	Eleanor, Pa., Бр. сьв. Арх. Мих.	31 54		50
32	Trauger, Pa., Бр. сьв. П. і П.	76 36	1 25	12 44
33	Northampton, Pa., Бр. Пр. Бог.	198 10	19 40	2 53
34	Old Forge, Pa., М. Р. Н. С.	5 81		
35	Whitney, Pa., Бр. Трех Свят.	32 37	1 00	1 28
36	Scottdale, Pa., Бр. сьв. І. Хр.	36 52	2 15	3 43
37	Chisholm, Minn., Бр. сьв. Ник.	26 56	4 05	16 39
38	Auburn, N. Y., Бр. сьв. Ник.	53 27	1 00	3 50
39	Syracuse, N. Y., Бр. сьв. П. і П.	35 99	75	
40	Scranton, Pa., Бр. сьв. Ілії	104 99	2 00	1 14
41	Westmoreland City, Pa., сьв. Мих.	132 52		6 92
42	Passaic, N. J., Бр. сьв. О. Ник.	49 61	5 70	7 20
43	Simpson, Pa., Бр. сьв. Василія	20 75	1 50	87
44	Mt. Carmel, Pa., Сестр. Пр. Бог.	5 81		
45	Philadelphia, Pa., Тов. „Любов“	27 65	1 75	1 10
46	Plymouth, Pa., Бр. сьв. П. і П.	118 69	7 37	8 25
47	Ambridge, Pa., Бр. сьв. П. і П.	34 03		1 04
48	McKeesport, Pa., Бр. сьв. І. Хр.	109 14	2 75	7 86
49	Powhatan, W. Va., Бр. Пр. Бог.	13 28	25	
50	Desloge, Mo., Бр. сьв. І. Пр.		10 22	
51	Yatesboro, Pa., Бр. сьв. Мих.	14 60		
52	Holyoke, Mass., Бр. сьв. Ів. Хр.	25 88		8 16
53	Pittsburg, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	218 30	6 45	44 50
54	Terryville, Conn., Бр. сьв. Мих.	10 11		39
55	Carnegie, Pa., Бр. сьв. П. і П.	91 26	2 75	7 40
56	Allegheny, Pa., Бр. Пр. Богород	56 93		8 74
57	Cohoes, N. Y., Бр. сьв. П. і П.	14 11		
58	Ramey, Pa., Бр. сьв. Волод.	59 42		
59	Everson, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.	10 79	25	1 64
60	Baltimore, Md., Бр. сьв. Анни	4 90	2 75	50
61	Dunlo, Pa., Бр. сьв. П. і П.	50 63	50	3 62
62	Monessen, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.	56 93	1 75	2 53
63	Ford City, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	55 61	1 25	5 75
64	Gradatim, Pa., М. Р. Н. С.	6 62		
65	Elizabeth, N. J., Бр. сьв. Волод.	22 90		
66	New York, N. Y., Бр. сьв. Анд.	19 69	50	
67	Butler, Pa., Бр. сьв. Арх. Мих.	82 22		13 61
68	Ansonia, Conn., М. Р. Н. С.	18 75	1 56	
69	New York, N. Y., Тов. „Зоря“	22 56	50	6 17
70	Jersey City, N. J., Клуб Пост.	26 14	1 65	4 02
71	Franklin Furnace, N. J., М. Р. Н. С.	10 79	50	
72	Alden Sta., Pa., Бр. сьв. Вол.	24 00	2 75	6 20
73	Providence, R. I., Бр. Кн. Дан.	7 28	95	
74	Granville, N. Y., Бр. сьв. Юрія	18 91		2 09
75	Mt. Carmel, Pa., Бр. сьв. Вол.	23 24	75	
76	Newark, N. J., Бр. сьв. Ів. Хр.	14 86		
77	Yorkville, O., Бр. сьв. Стефана	16 75		4 17
78	Minersville, Pa., Бр. сьв. Ник.	101 26		3 23
79	Meysersdale, Pa., Бр. сьв. Юрія	6 30		
80	Pleasant Valley, Pa., Бр. сьв. Мих.	28 72		
81	Baltimore, Md., Бр. сьв. П. і П.	38 18	1 25	
82	New Alexandria, Pa., сьв. П. і П.	57 74		14 50
83	Carnegie, Pa., Сестр. сьв. Любов	10 56	1 50	3 90
84	Canonsburg, Pa., Бр. сьв. Мих.	39 01		18
85	Hazleton, Pa., Бр. сьв. Михайла	78 51	2 25	2 25
86	Olyphant, Pa., Бр. Пр. Богород	26 56		11 18
87	Lancaster, N. Y., Бр. сьв. Вас.	12 45	1 90	
88	Cross Fork, Pa., Бр. сьв. Вас.	10 90	75	50
89	Simpson, Pa., Бр. сьв. Мих.	14 11		
90	Centralia, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.	5 96	50	60
91	McKees Rocks, Pa., сьв. Дим.	34 74	25	11 23
92	Taylor, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	52 85		5 34
94	New Britain, Conn., сьв. Тройці	8 71		42 83
95	Beaver Meadows, Pa., сьв. Мих.	27 39		
96	Pittsburg, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.			
97	Marion Heights, Pa., сьв. Ник.	5 81	1 00	
98	Shenandoah, Pa., М. Р. Н. С.	19 09	2 25	3 00
99	Wilkes Barre, Pa., сьв. О. Ник.	16 60		11 49
100	McKeesport, Pa., Бр. сьв. Ольги	8 60		
101	Canonsburg, Pa., Бр. Пр. Бог.	5 39		
102	Cleveland, O., Бр. сьв. П. і П.	41 50		3 00
103	Export, Pa., Бр. сьв. О. Николая	38 93		6 50
104	Perth Amboy, N. J., сьв. О. Ник.	60 00	4 00	2 25
105	Wilmington, Del., Бр. сьв. Мих.	10 11		
106	Chicago, Ill., Товар. Русинів	15 92		1 20
107	Sayre, Pa., Бр. Пр. Богородиці	29 05	1 00	
108	New York, N. Y., Бр. сьв. Вол.	32 13	50	4 40
109	Ellsworth, Pa., Бр. сьв. Мих.	25 39	25	
110	Loetsdale, Pa., Бр. сьв. П. і П.	13 28		
111	Allegheny, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.	25 75		

Відділ	Назва Братства	Розмет	За діти	Вступне, грам. і п.
113	New Florence, Pa., Бр. сьв. Вас.	24 90		2 06
114	Dunmore, Pa., Бр. сьв. П. і П.	23 68		54
115	New Philadelphia, Pa., сьв. Мих.	24 90		
116	Chisholm, Minn., Бр. сьв. Мих.	15 05	25	
117	New York, N. Y., Тов. „Січ“	10 79		3 21
118	Pittsburg, Pa., Сестр. Пр. Богород	5 58		
119	Latrobe, Pa., Бр. сьв. Михайла	24 90		
120	Spangler, Pa., Бр. Пр. Богород	26 56	1 00	74
121	Trenton, N. J., Бр. сьв. Ів. Хр.	97 94	3 10	14 82
122	Trenton, N. J., Бр. Пр. Богород	7 47		1 10
123	Scranton, Pa., Бр. Пр. Богород	44 59		35
124	Ormsrod, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	31 99		4 42
125	Laquin, Pa., Бр. Арх. Михайла	7 47		
126	Beaverdale, Pa., Бр. сьв. Мих.	26 56		3 00
127	Buffalo, N. Y., Бр. сьв. О. Ник.	13 28	25	2 24
128	Lorain, O., Бр. сьв. Андрея	13 28		
129	Sykesville, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	27 23	75	5 42
130	Pittsburg, Pa., сьв. Флора і Лав.	18 33		64
131	Buffalo, N. Y., Тов. „Заок. Укр.“	12 45	75	
132	McKeesport, Pa., Тов. „Зап. Січ“	22 90	1 25	50
133	Newark, N. J., Бр. сьв. О. Ник.	10 60		8 24
134	Ernest, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	22 41		5 31
135	Smoke Run, Pa., Бр. сьв. Георгія	14 94		58
136	Carnegie, Pa., Товариство „Січ“	13 58		10 25
137	West Seneca, N. Y., сьв. Георгія	9 13		
138	Philadelphia, Pa., Тов. Ів. Наум	12 52		
139	Oil City, Pa., Бр. Пр. Богород	29 05		9 00
140	Youngstown, O., Бр. сьв. Мих.	14 94	50	
141	Little Falls, N. Y., Бр. сьв. Ник.	12 94		14 45
142	Vandergrift, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.	15 77		3 64
143	Windber, Pa., Бр. сьв. Дмитрія	22 41		
144	New York, N. Y., Тов. Тасмениця			36 48
146	McKees Rocks, Pa., Бр. сьв. П. і П.			27 60

Прихід за Октобер б. р. е 5,200 80 | 176 73 | 568 65

За Септембер діслали розмет:

17 West Pawlet, Vt., Бр. Пр. Богород 9 10

Разом прихід за Октобер з роз-

мету е 5,209.90

За діти 176.73

За вступ, грам., відзн. і т. д. 568.65

Загальний прихід за місяць

Октобер е 5,955.28

РОЗХІД.

Посмертне по бл. п. Теодорі Добошу, Нью

Флоренс, Па. 564.28

„ „ „ „ Гн. Осадець, Гейзлтон, Па. 553.75

„ „ „ „ Романі Гетман, Нью Йорк, Н. Й. 26.00

„ „ „ „ Андрею Биреш, Плим-

майт, Па. 146.00

„ „ „ „ Василю Йоди, Травгтер, Па. 15.00

„ „ „ „ Юрію Гочак, Нью Фло-

ренс, Па. 1,000.00

„ „ „ „ Петрі Фусак, Джерзі Си-

ті, Н. Дж. 1,000.00

„ „ „ „ Анні Гомик, Джерзі Си-

ті, Н. Дж. 400.00

„ „ „ „ Анні Гринишин, Мікис-

порт, Па. 300.00

„ „ „ „ Людвигу Ломега, Нью А-

лександрія, Па. 400.00

„ „ „ „ Анні Венцко, Сеймур,

Кон. 400.00

Запомога для Василя Данчак, Алден Стейшн,

Па. за утрату ноги 200.00

„ „ „ „ Андрея Звіржинського, Алден

Стейшн, Па. за утрату ноги 200.00

„ „ „ „ Андрея Сивик, Лятроб, Па. за

нездіб. до праці 100.00

„ „ „ „ Івана Фецько, Донмор, Па. друга

часть за око 100.00

„ „ „ „ Аладара Киздени, Травгтер, Па.

за утрату руки 200.00

„ „ „ „ Михайла Лаворчика, Нью Але-

ксандрія, Па. за утрату ноги 200.00

Сирітська часть по бл. п. Павлі Колодйчик, А-

легені, Па. 300.00

Похор. кошта з сир. части по Стеф. Мигалик,

Пітсбург, Па. 88.00

За відзнаки для Р. Н. Союзу 400.00

Орган „Союзу“ за Октобер 656.00

Платня Голови. Уряду 155.00

Адміністрація Р. Н. Союзу 136.64

Разом розхід за Октобер е 7,540.67

Зіставлене:

Прихід за Октобер е 5,955.28

Готівка з кінцем Септембра була 26,343 83

Весь прихід е 32,299.11

Розхід за Октобер е 7,540.67

Готівка з кінцем Новембра за Октобер 24,758.44

З того Сирітський Фонд виносить 17,332.78

Фонд резервовий 1,656 37

Фонд народний 192.73

Фонд бідних 192.73

Фонд розпорядимий 5,383.83

Разом 24,758.44

А. Шаршун, гол. касієр.

С. Ядловский, гол. секр.

К. Курчів, гол. предсід.

В місяць Новембрі 1906 року приступило до Р. Н. Союзу 401 членів.

Братство сьв. Тройці з New Britain, Conn. злучило ся з відділом 94. Р. Н. Союзу.

Цап Іван

Шпирка Ілько

Мазур Осиф

Фальта Михайло

Мадей Теодор

Гануляк Семан

Билас Теодор

Роман Іван

Роман Теодор

Кравец Іван

Маслюх Осиф

Уліяр Іван

Мирас Антін

Бала Юрій

Мельник Стефан

Карбовник Михайло

Карбовник Антін

Вавчишин Теодор

Кухарик Стефан

Кравец Михайло

Карбовник Михайло

Присташ Петро

Вовк Михайло

Галайцько Антін

Бранцко Осиф

Пихович Теодор

сускій Осиф

Христон Іван

Селеман Іван

Керелейза Дмитро

Сенічівський Осиф
В. 50. Петровська Анна
Міцкі Феоко
Слапчак Максим
Оршак Данько
Ремек Никіфор
Ревак Теодор
Хас Алексій
Репак Тимко
Хомяк Василь
Петровський Михайло
Чарт Іван
Ціха Тимко
Динь Григорій
Чура Іван
Кулик Іван
Могор Стефан
Вакан Стефан
Селесюк Юрій
В. 52. Шипляк Юрій
Янішевський Григорій
Антонішин Микола
Франко Франків
Шведик Анна дитина
В. 54. Сабарин Стеф.
В. 55. Яніцкий Андр.
Олесницький Антін
Остафій Антін
Астраб Марія дит.
В. 56. Колодійчук Гаврило
Ланда Дмитрій
В. 58. Дрозд Іван
Дрозд Юрій
Шварц Осиф дит.
Решетар Миколай дит.
В. 59. Александр Іван
В. 60. Бусик Александра
Дуда Катерина дитина
В. 61. Грала Юрій
Демко Васко
Млиначик Юрій
В. 62. Кліт Андрей
Давид Андрей
В. 63. Проць Катерина
В. 66. Сопко Миколай
Дичко Василь
Данила Микола
Гарчмак Дмитро
Гарко Михайло
Царий Михайло
В. 67. Лацке Василь
Босак Микола
Кузьмівський Михайло
Босак Михайло
Бужа Остаф
Савочка Микола
Забавський Осиф
Бек Петро
Лучко Михайл
Телинцько Данько
Дзєндзель Михайло
Прощько Михайло
Шумнянський Лущо
Покоча Теодор
Бек Василь
Блишак Дмитро
Шуль Онуфрей
Заблюцький Іван
Стиранка Петро дитина
" Марія "
В. 69. Ступницький Володимир
В. 70. Миланович Стеф.
Хитрень Садор
Журавецкий Стеф.
Кляцко Андрей дитина
В. 74. Глеба Іван
В. 76. Дворянник Бось
Швець Юрій
В. 77. Франь Фанцішек
Наконечний Олекса
Медвідь Йосиф
В. 78. Янко Михайло
Ячужак Андрей
В. 82. Мельничак Михайло
Прощько Іван
Романик Михайло
Биковський Іван
Шелєгіза Гринь
Якимець Стефан
Адамак Осиф
В. 83. Зелем Юстина
Бішко Йоганна
Сембрат Марія
В. 85. Бараний Юрій
Триш Миколай
Гумоняк Стефан
В. 86. Шур Іван
Іваніцкий Андрей
Іваніцкий Михайло

Гинько Йосиф
Добжанський Іван
Цурко Іван
Юхник Григорій
В. 87. Мідик Михайло дитина
В. 91. Удич Янко
Подольчик Ілько
Бисчак Петро
Ботанський Максим
Полянський Фелікс
Банюк Іван
Оресняк Петро
В. 92. Цибух Петро
Головчак Єва
Драгун Василь
В. 98. Яцишин Янко
Шулар Володимир
В. 99. Любіньський Василь
Петришин Антін
Стебницький Гринь
В. 100. Трояновська Ізабела
Байко Єва
В. 101. Шибор Єлисавета
Юрчишин Єва
В. 103. Климів Олекса
Глюад Микола
Бурак Тимко
Лесів Максим
В. 108. Бойчук Миколай
Домчук Прокон
Мілешук Осиф
Фара Александер
В. 109. Галайда Фенна дитина
В. 113. Проць Андрей
В. 114. Долгош Михайл
В. 117. Балтерович Андрей
В. 120. Рейда Іван
В. 121. Цапик Анна дитина
" Юрій "
" Марія "
Адам Єлисавета дитина
" Петро "
" Марія "
" Юрій "
" Іван "
" Михайло "
Гудак Юрій "
" Марія "
" Осиф "
Клітш Олена "
" Єлисавета "
Мінар Єлисавета "
Черемшак Єлисавета дит.
" Михайло "
" Іван "
Клітш Михайло "
Бондаш Іван
Ботера Іван
Рула Юрій
Зупке Іван
Чачко Іван
Чорняк Стефан
Басараб Василь
Горват Юрій мол.
Кушнірик Юрій
Метені Йосиф
Врабель Михайло
Валба Михайло
Пивоварник Йосиф
Бурішко Павло
Москаль Андрей
В. 123. Єзіяко Анна
В. 123. Стельмах Василь
В. 124. Васер Федор
Фрич Григорій
Федич Йосиф
В. 127. Кушак Олекса
В. 130. Костюк Анна
В. 133. Цюпрак Лукіяна
В. 134. Товтин Михайло Василь
Печа Микола
Кароль Майк
Єрдик Василь
Третинник Михайло
Кузовнич Петро
Король Петро
Товтин Майк Феріс
Дикун Іван
Палій Палко
Спільський Юрій
В. 136. Сус Іван
Луців Микола
Фецович Алексій
Зігальшин Григорій
Волошиневич Олекса
Паш Йосафат
В. 141. Яцук Стефан
Мусет Яков
Бурчак Дмитро

Бернат Йосиф
Турчан Волод.
В. 142. Анесимч Іван
Пристапили наново:
В. 3. Янчевський Іван
Турко Василь
В. 12. Бугель Анна
Довля Антін
Гегедом Альберт
Гришко Михайло
Павелчак Іван
Сабат Іван
В. 53. Баршин Яков
Журав Алексій
В. 72. Рудавський Яков
В. 82. Грицашин Михайло
" Осиф
В. 106. Сторонський Стефан

Дописи.

З Нью Йорк, Н. Й.
Підгір'яне.
Дня 25 Нов. в Progress Assembly гали відбуло ся заходом товариства „Руский Боян“ представлено „Підгір'яне“. — Вже з обсади роль видно, що в Ню Йорку суть не аби які сили до представлень аматорських.
Що правда в Ню Йорку зібрало ся може найбільше інтелігентних наших людей і то по найбільшій часті з міст і місточок Галичини або і з сіл більше просвічених.
Ми бачили між публікою людей красно уложених і заховуючих ся дуже інтелігентно. Саміж аматори на сцені тримали ся по козацки. — Хто бачив п. Сабіну Ярему на сцені, сей мусить признати, що сьє незрівняна з високим вродженим талантом акторським. Она так віддає свої ролі як не мож лучше. Своєю ролю Анни, жени Трофима поривала всіх.
Дорівнювала єї п. Катерина Ганашівська, яка недавно приїхала з краю, де вже много разів пописувала ся на представленнях аматорських і знала яко добра акторка. Своєю ролю Тетяни, жінки вїйта Чопорія віддала знаменито — а вжеж найбільше в пам'ять вбила ся публіці розмова Анни і Тетяни, де обі досконалі акторки убавили публіку до нестями.
Не менше добре тримала ся п. Йоганна Кароль, яка грала трудну ролю Олі і так переняла ся своєю ролю, що в однім місці забракло єї неначе віддиху до говорення. Своєю ролю віддала дуже красно.
П. А. Гризевська хот' мала малу ролю, знахорка, однак вивязала ся дуже добре, особливо, що була знаменито скарактеризована.
Рівнож і мушени вивігали ся зі своїх роль як найкрасше, бож такого вїйта Чопорія не легко хто тек віддасть як п. Павловський. Він грав так сьміло, так відважно і так гарно як справдішній актор артист. Дуже гарно і без догани віддали свої ролі п. Куниньський (Трофим), п. Ів. Драган (Стефан) і п. Н. Кароль (Василь). Сей послідний мав хіба лишень за слабкий голос в говореню.
Цілість завдяки добрим

силам аматорським випала як найкрасше — а цв'іти для пань і неумовкаючі оплески були наглядним доказом вражіння і одушевлення яке викликало се представлено.
Таке саме вражіння і одушевлення викликали хори під управою п. Гундича. Видно, що п. Гундич сумлінний і совісний чоловік і ровнуміе добре свого річ, коли настрайив за так короткий час так хорошо вишколити хори. Сьпіви самі як і в супроводі музики випали на причуд хорошо. Ціла публіка була одушевлена, а гучні оплески і слова подяки були заслугою надгродою.
Між публікою бачили ми 5 руских сьвященників, головних урядників Р. Н. Союзу: п. предсідателя і секретарів — а також много патріотів з поза Ню Йорку. Галія була запогнена по береги.
Порадно булоб, щоби в Ню Йорку, де більше сил до сего як найчастіше пописував ся Боян і кружок драматичний, бо се дало би нагоду людям проявляючим в самім Ню Йорку як і околиці побачити свою руску сцену і почути свої рідні пісні.
Гість.
Pittsburg, Pa.
Від довшого часу не бачив я дописи з нашої околиці, отже хотів би дещо оповісти і привитати ся з нашими любими читателями „Свободи“.
Як нам відомо, наш руский нарід, пригноблений найріжнороднішими тягарями в старій Галиції, пускає ся в вандрівку за море в чужий край, аби свою долю поліпшити і дітий своїх рідненьких з ськовів видобути. З причини сєї напливає з дня на день в що раз більшій мірі і горне ся до свого збору, щоби як так повеселитись, та о мучившій журбі прозабути. В виду сего пітсбургскі русини з конечности заложили братство сьв. мучен. Фльора і Лавра, Р. Н. С. в. 100, котре положало собі за ціль, кріпити єдність і взаємну любов, та дух праці для весільного добра і кріпиме й на дальшу будучність.
Щоби дати докази сего, урядило Братство бал в парафіяльній гали при Carson str. в надії, що хоть малим датком зі зібраного доходу причинить ся до покриття видатків парохіальних. От і не завело ся, бо в означений вечер явилися на веселу забаву всі члени в час, а з ними звыж 500 народа. Дохід цілий вивинув 332 дол., з чого половину 166 зложено на руки нашого церковного касієра п. Т. Гута Кульчицького та предсідателя Братства. Але що найголовніше! Поведенє ся поважаних гостей під ту хвилю було аж надто вдоволяюче.
Весь вечер зійшов спокійно, без крику та галасу, без полісменів обійшло ся, чим дали доказ, що наші люди

уміють знайти ся, коли сего вимагає потреба.
Тож щиро подяку засилаю перше п. Т. Гуту Кульчицькому, котрий не мало поніс своїх трудів над розвитом того братства, а і всюди охоче спішить з датком та доброю радою, коли сего вимагає добро загальне, відтак всім пп. Комітетовим і всім пп. Гостям.
Дай Боже, аби завжди і всюди так балі відбувались і так несело бавились, як на тім балі, а вас братя е ще раз прошу, не забудьте і на другий бал мене запросити.
Надбужанин.
З Порт Гейні, В. К.
Посилаю Вам Р. О. money order на два долари платню за Свободу, бо чоловік без газети нічо не варта. Я хот' от що недавно научив ся читати, а вже без газети не гадаю бути, і хот' як мало я знаю в порівнянню із тими що вчені в школах високих то те що умію не продав би за жадні гроші. Я блукав по Америці (Штатах) 15 літ і вічо не вчив ся, аж у Манітобі на фармі взяв ся до науки. Добрі люди показували а я учив ся; як зачав учитись я мав 35 літ. Мені тепер сьвіт отворюєть, тай жаль мені за моїми молодими літами, що так марно минули при картах та пиві. Правда були в тім товаристві і письменні, що могли показати дорогу неписьменному, але і були такі що не читали нічо, вони казали що они мудрі і так. Я тепер бачу що то не правда. Прошу Вас пане редактор видрукуйте сей мій лист, нехай молоді люди беруть примір із мене старого ученика і вчуть ся а не пожалують. Ім сьвіт отворить ся.
Здоровлю щиро
Лев Геряк.
Товариство для охорони австрійських імїгрантів.
Сего року засновало ся в Ню Йорку і вістало зачартероване Товариство для охорони австрійських імїгрантів: „Austrian Immigrant Protective Society“.
Цілю сего товариства є хоронити імїгрантів в Австрії від визиску. давати їм потрібні інформації, вишукувати роботу, словом помагати імїгрантам усякими легальними способами. Товариство се засноване не для бізнесу, тому всяких інформацій і роботу дає людям дармо. На чолі сего товариства стоять представителі ріжних народностей заселюючих австрійську половину австрійської держави. Між директорами є Русин, Чех, Німець, Моравець, Далматинець і другі. Поляка між директорами нема, бо Поляки мають свій окремий імїграційний дім. Менеджером товариства є чоловік незвичайно солідний і чесний, який дає повну за поруку, що товариство буде есдене

Що роблять на дворі
вистаєні на зимно і вогність, уникнуть руматизму і невралгії, если будуть вживати
Д-ра Ріхтера
Котвичного
Пейн Експелеру
коли почують перші симптоми. Сей лік роблений згідно з острим німецьким законом і має 35 літню незахитану славу.
Не продає у котрого небусть антикара, по 25 і по 50 центів або у властителей.
F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York.

справді для добра імїгрантів.
Офіс товариства мі тить ся під числом 35 Broadway на 3 ім поверсі
Всякий австрійський імїгрант потребує ради або помочи повинен зголоситись туди письменно або устно в якій небусть мові а товариство постарась аби бити для него все можливе.
Наших Русинів із Австрії приходить чим раз більше до Америки і дуже часто падають они жертвою великих визискувачів, тому радимо кождому в разі потреби улаватись до згаданого товариства, а для вигоди тих, котрі потрібують услуг сего товариства, подаємо ще раз докладний его адрес:
Austrian Immigrant Protective Society, 35 Broadway, 3-d floor, New York City.

Вступайте до „Союзу“!
„Союз“
платить 1000 долларів посмертного за мука а 400 долларів за жену. Хто хоче більше довідатись про „Союз“, нехай пише до Головного Уряду на адресу:
Mr. S. Jadowski,
Box 76, Jersey City, N. J.

30-літній і ландшюк
ДАРМ
ЗОЛОТЕ ПЕРО ТАКОЖ.
Правдиве, золоте перо гарантоване пошлословане 14 к. золотом, приходить в гарній скриньочці. Продають его всюди по 2 дол. Шили нам 50 п. і свій адрес а ми вишлемо тобі се гарне перо і 25 неслыханних золотих річків по 10 ц. одна. Коли їх продаш і дашеш 2.50 дол. задежши собі 50 центів а нам шили 2 дол., тоді ми вишлемо тобі вєсім даром Американський золочений годинник, гарантований, що буде держати добре час. Можете дістати мужський або жіночий годинник і не буде тебе коштувати а цента. Вишлемо для дівчат перлове перо і хрестик сьв. вєліть се вєліть золотого пера за 50 центів, які рідко вєліть ся, коли продаш золоті річкі.
CROWN JEWELRY CO.
Dept. 167, 163 E. Randolph St., Chicago, Ill.

\$20 Мужеский Сут
Найліпша оферта в вєсєльїх сутях осінних і зимових.
Щоби дати пізнати людям наші славні чисто вєліні мужескі одяги, продаємо сї суті лиш по \$7.98, вєсєльїх одєх в Трєх Суті:
1) Сірий Клод Тел, вєсєльїх вєсєльїх, матерія першої класи.
2) Черний Тибетовий, дуже добрий і гарний.
3) Касміровий, мішаний, вєсєльїх вєсєльїх.
Всі суті мають вєстку і штани, і ковч в єдинім або двох ридам гувєків, зроблєні модно, до Вашої мєри, а гарною підшивкою. Одє всім подобають ся. Ковч широкі в грудях від 34—42 цєль, штани довгі від 30—42 цєль. Вєсєльїх суті по \$9.98.
Шили нам \$1.00 і міру: 1) чєсєльїх вєсєльїх вєсєльїх вєсєльїх; 2) вєсєльїх вєсєльїх; 3) довєстє ноги від кроку аж до обєсу, а ми шилимо Вас суті есєльїх на С. О. D. На експрес вєсєльїх \$6.98 і кошти вєсєльїх а суті в Вас \$1.00.
Даром! Слєз з вєсєльїх вєсєльїх вєсєльїх \$7.98 даєм Рам дарунку гарну фєлку.
Шилим покч час.
Dec 3
Globe Mdee Co. Dept 713
161 Randolph St., Chicago, Ill.

длівих, бо деякі з вибраних також позрікали ся.

Отже на 2 с. м. скликано надзвичайні загальні збори, на яких головно вибрано дотеперішнього члена Виділу Петра Огоновського, учителя львівської української гімназії. На сих зборах поставлено також на порядок нарад справу вище згаданого розширення діяльності „Просвіти“.

Про потребу економічної діяльності реферував дуже основно Др. Е. Оленицький. Він вказав на те, що „Просвіта“ повинна зайняти ся як найширшою економічною організацією українського народу, отже організацією хліборобства, хліборобських промислів, торгівлі хліборобських продуктів і т. д. Збори згодили ся з його думками й ухвалили на його пропозицію, аби при Головному Виділі товариства у Львові утворити економічну комісію, зложену з 7 львівських членів (3 з Виділу і 4 з поза Виділу) і з голов. усіх філій, і та комісія має власне зайняти ся тою економічною діяльністю.

Реформа видавничої діяльності, про яку реферував проф. Др. Олександр Колеса, має полягати ось в чім: видання товариства мають бути розділені на дві серії: одна з них, призначена для всіх членів даром, має бути своїм змістом цікава для як найширших народних мас, а друга, призначена для розповсюдження, має бути редакційною так, аби відповідала різним верствам нашої суспільності; крім того має бути заложена також популярна газета „для науки і забави“. В цілі ведення видань Товариства має бути утворена при Головному Виділі у Львові видавничої комісія, до якої мають належати 3 члени Виділу (голова або його заступник і референт видань) і 4 з поза Виділу; також має бути настановлений постійний редактор видань, який має належати до комісії з довірливим голосом.

Так то ухвалено розширити діяльність „Просвіти“ на останніх загальних зборах. Очевидно, що сама ухвала нічого не зробить, коли її не виконають як слід, і тому треба пожити, аж потворять ся висше згадані комісії: економічна й видавничої, й почнуть роботу. Тоді й побачимо, чи ті люди, що ведуть „Просвіту“, здібні повести її своїми дорогами, на більшій пожиток для українських селянських мас, як се було досі.

На услугах Росії.

Австрійське правительство все відносило ся дуже прихильно до російського правительства й ворожо до тих, що борються за свободу поневолених народів російської держави. І тепер, у часі російської революції воно старяється, як може, віддати російському правительству за

ту поміч, яку Микола І. дав Францови Йосифу І. при здавлюванню революції 1848 року.

А як вірно, мов гончий пес, австрійське правительство служить російському, показує отся найновіша подія: Минулого тижня по 10-й годані вночі прийшла львівська поліція до директора львівської „Каси хорих“ Гудеца й до урядника тої-ж каси Саламандра, потягнула їх до локалю каси, поотвирала при помочи слюсаря всі замки й зробила дуже докладну ревізію; потім перевела ще ревізію в помешканню Саламандра. При сій ревізії не заховано навіть формальностей закону, тільки поступлено так само самовільно, як поступає поліція в Росії. Потім вияснило ся, що причина ревізії така: В Сокалі арештували якогось російського революціонера, в якого знайшли адресу Саламандра. І ось із сеї причини перевернули всю „Касу хорих“ і весь дім Саламандра, шукаючи дальших слідів діяльності на шкоду „заприяженій державі“.

В тій самій справі арештували також одного студента Поляка з Росії, що до якого знайдено якісь „сліди“, що він має близькі зв'язки з арештованим у Сокалі революціонером. Ось бачите, які ми безпечні в конституційній Австрії: за те, що знайдуть у когось з російських революціонерів нашу адресу, повернуть нам цілунку, шукаючи слідів, як то ми збираємо ся пошкодити „заприяженій державі“!

Будинки українських товариств у Львові.

Сего року поставлено у Львові три нові будинки, які є власністю українських товариств: дім товариства забезпечень „Дністер“, дім „Народної Гостиниці“, товариства, яке має на меті зайняти ся організацією готельового й ресторанного промислу, і „Академічний Дім“, у якім мають мешкати Українські студенти університету й політехніки. Всі ті дома великі й дуже гарні.

Крім того свої дома у Львові мають іще: товариство „Просвіти“, „Наукове Товариство ім. Шевченка“ і жіноча промислова спілка „Труд“.

Виборча реформа

Я вже згадував, що прихильники теперішньої виборчої реформи поспішали ся поставити її на порядку нарад у повній палаті послів при помочи наглого внесення, чим унеможливили заповіджену обструкцію й заповнили виборчій реформі певне й скорі поладжене в палаті послів. І справді палата послів уже кінчить наради над виборчою реформою й незабаром певне ухвалить її в такій редакції, в якій ухвалила її парламентарна комісія, тільки з деякими незначними змінами.

Що до Галичини, то тут

ухвалено такі зміни: В справі лучення кількох громад в групу з одним місцем вибору ухвалено, що лучити можна в такі групи ті громади, що мають менше як 1.200 людности (комісія була поставила, як звісно, число 1.500), а також, що така група громад не може мати разом більше, як 5.000 людности. Друга ухвала відносить ся до часу виборів і постановляє, що в Галичині вибори можуть тягнути ся три дні, коли в інших краях Австрії для виборів має бути призначений лиш один день. Такої ухвали домогало ся „Польське Коло“, тому, бо коли галицькі власти мати-муть для виборів три дні часу, то назначать час виборів у поодиноких округах так, аби мати скільки треба урядників, поліції й жандармів для тероризовання незалежних виборців і загалом для виборчих шахрайств. Додати треба, що обі ці зміни для Галичини ухвалено на внесені голови „Польського Кола“ Абрагамовича.

Хоч у повній палаті послів виборча реформа буде певне ухвалена, то все таки її доля ще непевна. По ухваленню в палаті послів має вона ще перейти через ухвалу палати панів, яка, як доносять останні вісти, наважилася конче завести плюральну систему. І треба буде з боку правительства великих заходів, аби палата панів відступала від свого наміру. А коли-б не відступила, то тоді справа виборчої реформи була б на довгий час задержана.

„Руський Клуб“ ухвалив, як звісно, не робити виборчій реформі ніяких перешкод, тільки в повній палаті зажадати від послів і правительства в ім'я справедливости усунення тих постанов, які кривдять український нарід у Галичині в його виборчих правах. Однак як у комісії, так і в повній палаті вони нічого не досягнули. І нічого тут дивного. Парламент не є інституцією для здійснювання справедливости або для переконування противника, тільки висловом політичної сили. Великі партії умовляють ся завадлегідь, як у даній справі голосувати, а коли вони вже раз щось рішили, то ти й груди собі вигонори, все одно нікого не переконаєш. А що в сучасних обставинах „Польське Коло“ являєть ся великою політичною силою, а „Руський Клуб“ безсильний, то й палата послів ухвалила те, чого хотіли польське шляхотські послі, а не те, чого домогали ся в ім'я справедливости українські послі. Коли парламент відкинув усі поправки українських послів, тоді голова „Руського Клубу“ посол Романчук заявив іменем своїх товаришів, що з огляду на покривджене українського народу виборчою реформою

українські послі не будуть брати дальшої участі в нарадах над виборчою реформою. По сій заяві члени „Руського Клубу“ вийшли в саль. Вважаючи отсю заяву важним документом до історії політичного життя українського народу в Австрії, подаю її отсе в цілости:

„Висока палато! В наслідок послідних ухвал високої палати в справі пропозиції о виборчій реформі маю честь зложити в ім'я „Руського Клубу“ слідуєчу заяву:

Галицьким Русинам, котрих є 3:1 мільонів душ, дотеперішня ординація виборча признавала стан посіланя 22 ох мандатів, хоч після числа населення на 425 послів з цілої держави Русини повинні були дістати 56, а на 78 послів з Галичини повинні були дістати 38 мандатів. Се надзвичайне покривджене можна було пояснити головню дотеперішню куріальну системою, бо з 5 виборчих курій Русинам властиво лише 2 були приступні. В дійсности, з одним лише одніським винятком, Русини ніколи не здобули навіть сего законом заповненого їм числа мандатів, бо унеможливили се політичний і економічний гнет і ославлені галицькі надужиття виборчі. Сему упослідженню в числі мандатів відповідало упосліджене і нехтоване Русинів у всіх областях, бо якраз в наслідок малого числа їх парламентарних заступників кожному здає ся, що не потребує зважати на них, а за те мусить числити ся з їх противниками, чисельно від Русинів о много сильнішими.

Отже з тим більшою втіхою й надією привитали Русини заповіджену реформу виборчу, котра мала завести загальне і рівне право голосовання. Величавий рух за виборчою реформою опанував цілий народ, від князів церкви аж до простого наймита; руський народ рушив ся так, як жаде інший народ в державі і заявив ся многотисячними вітаннями, многотисячними петиціями і депутатами аж до стін трону.

Однак досягаючи тут реформа виборча приносить Русинам дуже гірке розчароване. Після ухвали комісії, умовленої між правительством а великими партіями, під пресією „Польського Кола“, Русини мають дістати лише 28 мандатів замість 45 на 106 галицьких мандатів або замість 62 на 516 мандатів з цілої держави. Але й се так мале число, котрим по відношенню Русинів зроблено 2 до 3 рази гірше, ніж по відношенню інших народів, стає дуже непевним через дальші, раз у раз додавані виняткові постанови для Галичини. Через ці виняткові постанови стає навіть се число майже недостойним, так що Русини є цілком виключені від виборчого права, хоч би лиш в при-

ближенню рівного і що Русинів наче виключено з австрійської родини народів, наче кинені на поталу їх противникам.

Всі заходи Русинів у правительства, у виборчій комісії і в палаті послів, показали ся безуспішними. Правительство і сторонники палати послів не углядали найсправедливіших і найумірковніших домагань Русинів, а приречене дане їм короною, що будуть трактовані справедливо і рівномірно, не сповнило ся. Положене Русинів в ніч не змінило ся. Се, що вони мали дістати, віддано іншим. Що гірше, постановами, петрифікуючими рішачі постанови нової ординації виборчої, знищено цілковито навіть надію, якою Русини потішали ся, що колись дадуть ся змінити несправедливости старої ординації виборчої.

Ми, заступники руського народу, не можемо співділяти при обдиранню его з прав через дальшу участь в ухвалюванню сего закону. Ми констатуємо, що коли руський народ досі все вірно сповняв свої обов'язки супротив державі й короні, сі чинники своїх обов'язків супротив руського народу не сповнили.

З огляду на те зголошуємо в ім'я руського народу торжественний протест против сего рабунку его прав. Заявляємо, що не визнаємо за закон сих ухвал, котрими знасилувано нас, а котрі австрійську державу покривають ганьбою. Всіх тих, котрі суть винуватими сих ухвал, робимо відвічальними за їх наслідки.

Від тепер не будемо брати участі в нарадах над виборчою реформою“.

І так наслідком польської шляхотської політики австрійського правительства примушено заступників народу, який так дождав ся виборчої реформи й так побивав ся за нею, хопити ся пасивного опору, покинути салью парламенту з заявою, що вони іменем українського народу не признають за закон тої виборчої реформи, яка тепер кується в австрійсько-польсько-шляхотській законодатній кузні. Очевидно, що отся заява українських послів має тільки принципіальне значіння, значіння протесту поневолених против насильства, — практичних наслідків вона не буде мати, виборча реформа для українського народу не буде поправлена.

Але якби український нарід захотів і зумів вести консеквенції з заяви своїх послів, якби справді не признав обов'язуючим для себе законом ані виборчої реформи ані законодатної діяльності парламенту, вибраного на основі тої виборчої реформи, якби почав поступати по принципу: „нема обов'язків без прав“ і перестав сповняти свої обов'язки супротив австрійської держави, і якби

виготовив у собі силу сповняти усе те, — що тоді було би з австрійсько-польсько-шляхотським пануванням у Галичині?...

Осип Мончаловський, зв'язний москвофільський діяч і письменник у Галичині, вмер 14 с. м. у Львові на 48 році життя. Покійний, один із найвизначніших галицьких москвофілів, стояв на становищі національної єдности українського народу з російським. Працюючи в душі тої єдности, виступав він як завзятий ворог української національної ідеї, яку поборював у численних статях і брошурах, представляючи її як „польську інтригу“ або як видумку соціалістів і Жидів — на згубу Росії. Прихильник російського самодержавія, він не міг зрозуміти російського революційного руху й люто ненавидів його. Згадати також треба, що він був особою, яка лучила галицьких москвофілів з їх покровителями в Росії, іздив часто до Петербурга, де мав відчити про Галичину в москвофільській дусі, діставав підмоги на ширення москвофільства в Галичині. Для москвофілів його смерть, се безперечно велика втрата, але український нарід не має за що згадувати його „незлим словом“, його, що ширив любов до темноти й неволі...

25 лютого, 1906.

М. Л.

С Ъ М І Ш Н Е.

ЗАБЛЯТА ДУША.

Провадив Іван свого старого вола на торг на довгий мотуз, та що на дворі було ще сіро а від за Іваном ішов о кілька кроків, про те двох злодіїв, котрі ішли також на торг, постановили з того скористати. Приблизили ся вони до вола тихом, відв'язали і, коли один злодія попровадив вола з дороги у ліс, другий засидів собі мотуз на карі і йде за Іваном, починаючи молитись. Оглянув ся Іван, та й аж крикнув з подиву: — В Ім'я Отця, і Сина.

— І Св'ятого Духа, — докінчив покірненько злодія. — Як видите, Іззодо — зачав розказувати Іванови злодія, — душа моя була заклата в вашого вола, але в тій от хвили змилюсь до Господь, бо скінчилась моя покута, бо як видите, Іззодо, зістав я знов чоловіком.

Іван жерехрестив ся в друге з великого переляку, бо перший раз удасть йому видіти такого чоловіка, тож зітхав добряга на саний й спомин, кільки то він набив ся свого вола батою, а, щоб хоч в часті відв'язатись нещасній душі Іван вишпортив посліднього долара з калити і дав нібито спасеній душі а сам урадований вернув домі.

ЗГОДА: — Вуйко: „Я дам тобі місячний додаток до твоєї платні, однак зрозумій мене, не буду платити твоїх довгів.“

— Сестрінець: Добре вуйку. Я також ні.

Помітки

Николай Клепач родом з с. Поточок п. Городенка і обіймає нагороду 22. на подане его адреси: Дмитро Маринський, Box 448, Fort William, Ont., Canada

Спис книжок, які продаємо :

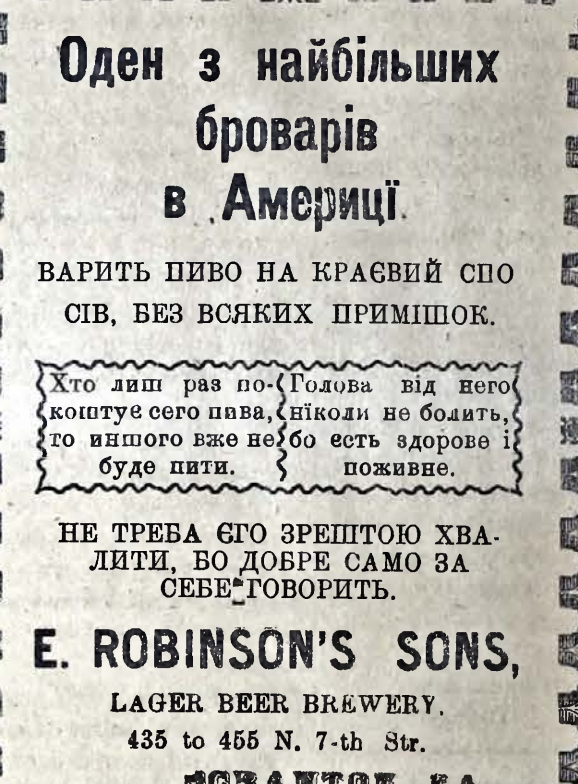
* Америка	15 ц.	* Навернений Грішник	20 ц.
* Ангел та пустельник і т. і.	15 ц.	Народний рух австро-угорських Русинів	15 ц.
Біблія Велика	2 дол.	Новий Завіт	4 дол.
Борба клас і чому робітники організують ся	15 ц.	Образки і загадки	10 ц.
Весела книжочка в ображках	30 ц.	Оповіданя	15 ц.
* В Старім і Новім краю	25 ц.	Оповіданя про азаврих богів	10 ц.
* Гріх мільонерів і т. п. С. 7.	15 ц.	Про відступників від рос. православ'я	10 ц.
Дещо з історії православної місії в Америці	10 ц.	* Про курто землі	25 ц.
Дещо про ввирята	30 ц.	Підземні скарби	25 ц.
* Дві левади і т. п. С. 5	15 ц.	Покуса	10 ц.
* Дорога любови, то Божа дорога С. 6.	15 ц.	Псалтир	1 дол.
* Емігрант	15 ц.	Ромова Поляка, в Русиню	20 ц.
Жовнір	10 ц.	Руско-англійський словарець	20 ц.
Журавлі	15 ц.	* Релігійні вірованя старинних народів	20 ц.
Житє Ісуса Христа	1.50 дол.	* Смерть	10 ц.
* Житє, зарібки, організації і т. п. в Спол. Державах	15 ц.	* Стародавні казки та оповіданя	15 ц.
Зуб за зуб	10 ц.	* Степові люде	15 ц.
* Казки про Жидів	15 ц.	* Страхи	30 ц.
Історія Руси в ображках	10 ц.	Тарас Шевченко	15 ц.
Капітал і праця	15 ц.	Тимко Газвильок	15 ц.
* Книжка Рахункова	.50 ц.	Унія в Америці	20 ц.
* Календар	25 ц.	* Хто з чого живе	15 ц.
Марія	10 ц.	* Які то є люде на земли, в 20 ображках	50 ц.
* Многострадальний народ, огляд історії українського народу	20 ц.	* Як мукни ходив до царя правди шукати	15 ц.
		* Через кордон	15 ц.

Атлас цілого світа, англійський, 105 мап, надрукований 200 сторін, подає імена і людність 40.000 міст цілого світа 1 дол.

Мапа Сполучених Держав і цілого світа 4 стопи широка
а 6 стіп довга (інші продають по 5 дол.) у нас лиш 2 дол.

Адрес треба всегда виписати англійськими буква-
ми і то дуже виразно.

Адресуйте :
Swoboda, 184 Hudson St., New York

**Оден з найбільших
броварів
в Америці.**

**ВАРИТЬ ПИВО НА КРАСВИЙ СПО
СІВ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.**

Хто лиш раз по-Голова від него
коштує сего пива, ніколи не болять,
то иншого вже не бо єсть здорове і
буде пити. поживне.

**НЕ ТРЕБА ЄГО ЗРЕШТОЮ ХВА-
ЛИТИ, ВО ДОБРЕ САМО ЗА
СЕБЕ ГОВОРІТЬ.**

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY.
435 to 455 N. 7-th Str.
SEBASTIAN, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2433.
NIGHT CALL 1854.

Позір! Позір!
Вже вийшов
„Календар щастя“ на рік 1907

Зміст дуже цікавий. Ціна одного примірника 20 крейдарів (вже з поштою). Хто замовляє, що найменше 5 пр., дістає 1 дарош. Адресувати так :
Микола Грабчук, Чернівці, друкарня „Австрії“.

СПИС КНИЖОК

які можна купити в Миколі Грабчука в Чернівцях, друкарня „Австрія“.

	корони		корони
1. „За красою“, альманах в честь Олги Кобилянської (з її портретом, в гарній оправі 4”	4”	8. „Дві новельки“, Осипа Шпигта	20
2. „Пестрі звуки“, поезії Сильв. Я- ричевського (з портретом), в чудовій оправі 2’30	2’30	9. „Галицько-руський політичний ка- техизм“	20
3. „Відгуки“, поезії Леся Українки, в гарній оправі 1’60	1’60	10. „На ярмарку“, оповідане	20
4. „Земельне питання а соціалізм“	1”	11. „Іва загального виборчого права в Австро-Угорщині“	10
5. „Збірник пісень“	40	12. Календарі в років 1902, 1903, 1904, 1905, 1906, які містять дуже цікаві розвідки, оповідання і всіякі поради (визначена ціна)	20
6. „Пам’яті Михайла Драгоманова“	40	13. „Чи є тепер панщина“	10
7. „Ужурестика“, книжечка смі- шного і веселого М. Грабчука 24”	24”	14. „Про Козаків, Татар та Тур- ків“	10
		15. Поодинокі числа „Народної Бі- бліотеки“ з р. 1905	10

Адресувати треба так :
Микола Грабчук в Чернівцях, (Австрія), „друкарня Австрія“.
Гроші треба посилати в гори. Хто замовляє що найменше
за 5 доларів, дістане 25 проц. оуцету.

КАРТИ З ВИДАМИ
наших славних писателів можна дістати у Миколи Грабчука,
Чернівці, друкарня „Австрия“. Менше як за 1 год. не вислизе ся

■ Про жидівські погроми в Росії пише німецька газета Hilfsverein: За оден рік потерпіло від погромів 38 тисячів жидівських родин в яких числилось 162 тисячі душ. Вбито 1365 душ поранено десятки тисяч душ, між якими багато є таких, що зістали каліками на весь вік або повмирли. Вдів 328, сиріт 380. Зруйновано жидівського добра на 52 мільонів рублів. І злочину сего не довершили якість дикуни, але християнський народ, під'юджуваний до сего „християнським“ російським урядом.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read **The International Socialist Review**. Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of **Socialism and Farmers**. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers

ОДИНОВИЙ РУСКИЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождий Русин маючий як небудь потребу в Нью Йорку, чи в околиці, повинен вступити до того готелю, бо тут дістане найздоровші і найтанніші напитки всякого рода і порадю, де найлучше купити шифкарту.

Dr. J. SZLUPAS
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.
Можна его бажити в офісі
від 8 ої до 10-ої год. рано
від 2-ої до 4-ої попол.,
від 7 ої до 10-ої вечер.
Old Phone 1269—B

ЖЕЛІЗНИЦЯ ДОРЕА ДАЙН

Тренні відходять зі Сянтон в будні від 1-ої до 6-ої рано щогодини, від 6 рано до 12 в вочні що 20 минут. В Неділю відходять трен від 1-ої рано до 7 щогодини, в від 7 рано до 12-ої в вочні що 20 минут. Від 3.20 до 6.40 популуні тренні ходять що 10 минут. До Вяласбері іде трен всего 41 минут з експресові, що відходять зі Сянтон (крім Неділя) о 6.36, 8.16 і 10.36 рано з 3.16, 4.36 популуні іде ланч 33 минут. Наші карі ідуть до Нейго Парку і Пінг-терборн. Ми перевозимо також пацуні.

o. F. WYLY, Jr traffic manager.
Scranton Pa.

David Fuhrman
222 Lackawanna Ave
SCRANTON, PA.
Виробляє
Братські в'язані, Шапки
Пояси, Уніформи, Фані
Шовкові вовняні.
Z- Old Phone 564-R

Даремні Фарми!

Кожен довідатись про край де уряд дає новим поселенцям найкращішину землю новим даром, про край де 100.000 Русинам тепер добре виводять ся.

**Великий Канадійський
Північний Захід.**

Сли так, то не вважайте післати ма-
лу суму, бо лише \$1 як річку прод

Руско-Англійський і Англійсько-Русий Глушак. Книжка, яку кожний Русин повинен мати. Вчить ся скоро по англійськи. Найшасна і надрукована так щоб заспокоїти жаданя Русинів в Америці і Канаді. Много помічників і поучаючих відділів. Ціна \$1.50.

Канадійський Фармер
P. O. Box 82, Winnipeg, Can.

Ф. Памм, Братів, ул. Зелена 3
Австрія, Галичина

висладе слави в цілім світі
ті знаві годники кіпшеско
"ROSKOPF" докладно на мі
кути урегульовані по 2 дол.
Ті самі правдиві патентовані
ні 4 дол., ті самі в трьох
срібляні накресляні урядово
по стемпильовані 5 долар. Ті
самі правдиві патентовані 7 дол. Ла
душки срібні урядово стемпильовані
мілліметрі 1,50 дол., дуже міцні 2 дол.
При замовленю належить відповісти
квоту прислати. Оплата від паки до
Америки вивисить 50 центів. На жадан
не пославля великий ілюстрований ці
ник дармо і оплатю.

HARRY NEEDLE 32
Адвокат і Нотар Публичный
овичає гроші на прапери. Заступає
в справах кримінальних і цивільних.
фиси: 910—911 Mears Bldg., Scrant-
on, Pa. Вечерами: Spitz Bldg., Olyphant, Pa.
овуміє по руски, польски і словацки.

хоругви, уніформи.
Ціни і проби висилає даром.

Можете писати до нас: до руски, словенськи
або польськи.

R. H. MORGAN, 13 N. Main St., Sheppard ab., Pa

Российска Охотнича Флота

Нова пасажирська пароплавна
нія з Нью Йорку до Роттерда
Лібава або назад без переїс
ні великими двохтрубовими,
торними пароплавами "Смо
енск", "Петербург" і "Саратов"
Дорога з Нью Йорку до Ро
терда або назад, триває 9 день;
Нью Йорку до Лібава або
зад 12 день.

Ціна шифкарт:
 3 Нью Йорку до Роттердам або
 Роттердам до Нью Йорку перша
 класа 70 дол., друга класа ка-
 та 37 дол., третя класа загаль-
 на 30 дол.
 3 Нью Йорку до Лібава: пер-
 ша класа 87 дол., друга класа
 каюта 47 дол., третя класа за-
 гальна 37 дол.

3 клася до Нью Йорку. Пер-
 а клася 87 дол., друга клася
 44, друга клася загальна
 1 дол.
 пороблять відходять з Нью Йорку
 „Петербург“: Субота 29 Де-
 ктембра в полудне.
 „Смоленск“: Субота 12 Яну-
 а в полудне.
 Генеральні Агенти:
C. B. Richard & Co.
 4—33 Broadway, New York.

\$3.98
HUNTING
CASE
GENTS
OR LADIES

**Позолочувану Годи-
ну за \$3.98 ніхто
досі не продавав.**

Ми пішлемо Вам до огля-
нення сю гарну 14-кара-
тову золоту Годиніку.

Золотисту годинку С. О.
D. va \$3.98 і оплату експресу. Гваранція на 20 літ і ланцюшок з кожною годинкою. Ся годинка не чорніє як другі, тримає добрий час і виглядає як 40-долларова ширя золота годинка, а деякі куцці продають єї по \$10.00. Сял нїшаєте вперед \$3.98 і дамо вам в дарунок перстень або нїж і оплатимо рєдїстраву пєчу черв шире будете мужїли платїти експресу.

Дармо одна годинка сял куцїте або спрєдаєте шїсть. Нїпїтї чї прїсїлатї вам мужєску чї жїночу годинку. 34-38

Globe Mdse Co.
Dent 7 161 Randolph St. Chicago Ill

Годника на ціле життя \$5.95

повнений і не поволучувалий годинник стемпльований в середній, 14 к гарантований на 20 літ! Виглядає як піро золотий годинник але є сільніпий, гарно гравірований або простий в післевим Американським середком, каміньовим, волосся і білим емальованим фіберлком; можете го дїстати в акції небуди величній: мужеський нумер 18 або 16 і жіночий, нумер 6 або 0. Висладе експресом С. О. Д. і поважаємо его оглядати перед зачлалечем. Силі перекозана ся, що се найліпший годинник за сі гроші, заплати агентові \$5.95 і коптти експресу. Гарний лантукш додаде Даром, а хто пірше вперед гроші, дістане гарде золоте перо або золотий лантукш і хрест даром і заоддадїте коптти експресу. Не бій ся: ми стоїмо за се, що говоримо. Той сам годинник в середком Elgin о \$2.00 бїльше. Піши впрямю ко хочеш.

CROWN JEWELRY CO.
Dept. 166, 163 E. Randolph t., Chicago, Ill.

Одинокий
русский адвокат і нотар
в Галичині
Др. Юліян Чупка.

Всі справи в судах і у скваєрів в повітах Люзерне і Лякванна.

Всі справи судові, повновла-
сти, контракти, справи військові
в Галичині.
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
там же банкі Найма

Приїжджає до Скрантон що
Понеділка і Четверга о годині
6 вечером.

там де банк Райхмана.

— Хто приїхав мені докладні адреси своїх знайомих перебуваючих в Америці, тому вишло в пресенті або мапу Австрії або Америки, або красну книжку до моленья.

John Nemeth,
457 Washington Str. New York City.
Коли посилаєте адреси, напишіть, що
читалисьте оголошене в "Свободі"